

Regional avfallsstrategi för Östergötland

Regional avfallsstrategi

Självskattningsverktyg

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

European Union
European Regional
Development Fund

Optimization of waste management in urban spaces and households

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Bakgrund

Vi såg i projektet stora utvecklingspotential:

- att förbättra kommuners position i avfallshierarkin.
- samverka tvärasektoriellt inom kommunen.
- integrera avfallsfrågan tidigt i samhällsplanering.

Självskattningsverktyg

Två fokusområden

- Avfallsfrågan i samhällsplanering
- Avfallsförebyggande i kommunorganisationen
- [Självskattning – Avfallshantering \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se)

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

... regionala avfallsstrategi. Vad bra att
... nala avfallsstrategi är resultatet av ett
...) där deltagare från olika kommuner i
... rocessen.

... verktyg som syftar till att få fram en
... sultat över var kommunen befinner sig
... av självskattningsverktyget ligger
... ering och avfallsförebyggande i
... ande fokusområden i strategin är ett
... nverkan som skett under projektet
... att utvidgas och uppdateras med fler

... in tjänstepersoner kommunicera
... ning för implementering och
... get kan också användas som stöd vid
... vändandet av självskattningsverktyget
... ommunen i dessa frågor, se "Så här
... på arbetsgång.

Så här kan du göra självskattningen

Beroende på kommunens förutsättningar k
processen för självskattning se olika ut. Ne
beskrivs en möjlig process genom åtta steg
avgör själv vad som passar din kommun b

► Steg för steg

Strategins fokusområden

► Avfallsfrågan i samhällsplanering

► Avfallsförebyggande i kommunorganisationen

Inledande arbetet

1. Inhämtade underlag till frågorna

- Förebygg avfall i Göteborgs Stad
- Avfall Sveriges vägledning
- Med fler

2. Strukturera frågor och bedömningskala

3. Inspel från målgruppen

A1. Kontinuerliga möten

Den kommunala verksamheten har kontinuerliga möteskonstellationer för avfallsfrågor kopplat till fysisk planering som inkluderar exempelvis ansvarig eller sakkunnig inom kommunal avfallsplanering, avfallsbolag eller motsvarande, strategiska miljöfrågor, översiktsplanering, detaljplanering bygglov och tillsyn.

Diskussionsunderlag

Vilka eventuella representanter saknas?

Ej relevant

Relevant men ej
planerad

Planerad

Påbörjad

Delvis uppnådd

Uppnådd

Vet ej

Eventuell kommentar:

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Metod

Steg för steg guide finns på hemsidan

- Samla sakkunnig inom kommunal avfallsplanering (avfallsbolag eller motsvarande), strategiska miljöfrågor, översiktsplanering, detaljplanering, bygglov, tillsyn och upphandling.
- Gemensam självskattning i workshopform

Avsnitt

- Dialog och förankring
- Systematisk uppföljning
- Rutiner och resurser
- Tillgänglighet

Del 1. Avfallsfrågan i samhällsplanering

Den första avgränsningen i självskattningsverktyget innehåller frågor som syftar till att klargöra hur kommunorganisationen tillsammans med kommunala avfallsbolag eller motsvarande samverkar för att integrera avfallsfrågan i den fysiska planeringen och om det finns en systematik med rutiner och en ansvarsfördelning.

Mål för avgränsningen:

Avfallsfrågan integreras i fysisk planering genom kontinuerlig dialog och samverkan mellan olika förvaltningar, kommunala avfallsbolag eller motsvarande. Avfallsfrågan integreras i kommunens olika styrdokument.

A - Dialog och förankring

Mål för avsnittet: Kontinuerlig dialog förs mellan aktörer från olika kontor och bolag i kommunen. Detta möjliggör att avfallsfrågan tas med tidigt i planprocessen vilket minskar risken för efterkonstruktioner och i sin tur ökar möjligheten för tillgänglighetsanpassade åtgärder och förutsättningar att möta invånarnas behov.

A1. Kontinuerliga möten

Den kommunala verksamheten har kontinuerliga möteskonstellationer för avfallsfrågor kopplat till fysisk planering som inkluderar exempelvis ansvarig eller sakkunnig inom kommunal avfallsplanering, avfallsbolag eller motsvarande, strategiska miljöfrågor, översiktsplanering, detaljplanering bygglov och tillsyn.

Diskussionsunderlag

Vilka eventuella representanter saknas?

Ej relevant

Relevant men ej planerad

Planerad

Påbörjad

Delvis uppnådd

Uppnådd

Vet ej

Eventuell kommentar:

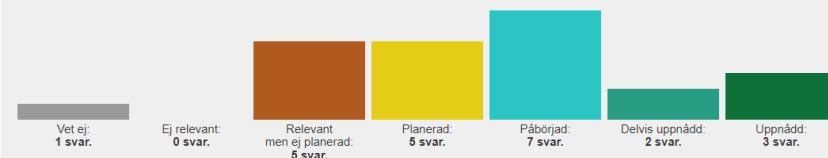
Resultat

- visualiseras med stapeldiagram och visar en nulägesanalys.
- vägledningar som kommunerna kan använda för att utveckla sitt arbete inom respektive del finns också inkluderat på resultatsidan.

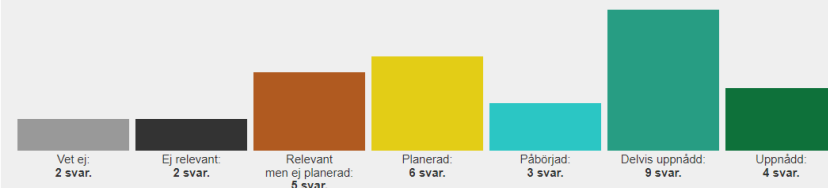
Tack för era svar!

Resultaten visualiseras nedan. Kom ihåg att spara ner ert resultat då ingenting sparas på webbsidan. Lycka till i det fortsatta arbetet. Gör gärna om självskattningen om ett par år för att uppdatera ert nuläge.

Del 1. Avfallsfrågan i fysisk planering

Del 2. Avfallsförebyggande i kommunala verksamheter

A - Dialog och förankring

Påbörjad

A1. Kontinuerliga möten

Den kommunala verksamheten har kontinuerliga möteskonstellationer för avfallsfrågor kopplat till fysisk planering som inkluderar exempelvis ansvarig eller sakkunnig inom kommunal avfallsplanering, avfallsbolag eller motsvarande, strategiska miljöfrågor, översiktsplanering, detaljplanering bygglov och tillsyn.

Relevant men ej planerad

A2. Kännedomen kring lagar och krav

Relevant kompetens inhämtas vid behov hos sakkunig kring de lagar och krav som finns kopplat till fysisk planering och avfallsplanearbetet.

Hänvisning:

Plan och bygglagen 3 kap. Översiktsplan 5 §. Av översiktsplanen ska även följande framgå. 2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Resultat från pilotomgång

Fyra kommuner i Östergötland

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Verkar arbetssättet (digitalt självskattningsverktyg + workshop) i det stora hela användbart? Gynnande arbetssättet tvärsektoriellt arbete?

Ja: 87 %

“Verktyget är en bra utgångspunkt för arbetet gemensamt med olika aktörer i den kommunala verksamheten.”

“Verktyget var ett bra sätt att samlas kring både från kommunens olika förvaltningar och avfallsbolaget”

“Här fick vi en chans att diskutera helheten och inte bara kopplat till enskilda detaljplaner”

“Det var mycket användbart men det finns förbättringspotential som kan göra det ännu mer användbart och lättanvändligt”

Bedömer du att ni kommer nå förbättring i den organisation du verkar i, inom dessa områden efter den här pilotomgången? (Avfallsförebyggande och Avfallsfrågan i fysisk planering?)

Ja 87 %

“Vi kommer föra in frågor i avfallsplanen som vi inte hade gjort utan stödet från verktyget”

“Båda områdena är prioriterade i vår verksamhet”

“Vi kommer ta med det i revideringen av vår avfallsplan”

“Jag tror att det kan innebära förändring på sikt, men att det tar tid

Skulle du rekommendera andra organisationer eller kommuner att använda den Regionala avfallsstrategin, det digitala självskattningsverktyget?

Ja: 75 %

“Ja, det är ett bra sätt att samla kommunens olika funktioner och få en förståelse och samsyn kring avfallshanteringen.”

“Ja, det går att följa utvecklingen i arbetet genom verktyget”

Ser du att det är av betydelse att Länsstyrelsen påminner/informerar om den Regionala avfallsstrategin/ självskattningsverktyget med jämna mellanrum framöver?

Ja: 87%

Ser du ett behov av/ eller att det är av betydelse att fortsätta samverka med andra kommuner och Länsstyrelsen kopplat till denna Avfallsstrategi/självskattningsverktyg?

Ja: 87%

Nationell uppmärksamhet

Nytt verktyg ger skjuts åt förebyggandet

Länsstyrelsen i Östergötland har tagit fram en regional avfallsstrategi i form av ett digitalt självskattningsverktyg. Det hjälper kommunerna att identifiera viktiga frågor för att minska avfallsmängderna.

TEXT KARIN JÖNSSON, AVFALL SVERIGE

ALLT BÖRjade MED EU-projektet

Optimamag och en önskan att skapa en optimal avfallshantering. Projektet identifierade tre centrala delar: behovet av att klättra högre upp i avfallstrappan, av samverkan mellan kommunens olika enheter och inom länet samt önskan att få in avfallsfrågan tidigt i detaljplanearbetet. Bland deltagarna fanns såväl kommuner som Länsstyrelsen från Östergötland, och i våras lanserades resultatet av deras arbete: ett verktyg som visat sig fungera utmärkt för att få fart på förebyggandearbetet.

– Vårt självskattningsverktyg består av frågor som kommunerna besvarar. Svaren visualiseras i stapeldiagram, det ger en nulägesanalys. Sedan hänvisar vi till vägledningar för att nå förbättringar, säger Helene Rask-Lantz.

God grund

Maja Kling Ek och Sara Spjuth har samordnat arbetet med att ta fram verktyget.

– Det ligger ett gediget arbete bakom vårt självskattningsverktyg. Vi tittade bland annat på Avfall Sveriges material, på Göteborg stads vägledningar och

genomförde workshops med kommuner, säger Maja Kling Ek.

Tanken är att deltagare från olika delar av kommunen samlas för att gemensamt besvara de 50 frågorna, till exempel stadsarkitekt, avfallschef samt sakkunniga inom kommunal avfallsplanering och strategiska miljöfrågor.

– Efter pilotomgången av självskattningsverktyget kunde vi se att det tvärsektoriella arbetet inom kommunen stärktes av att träffas och mer i detalj diskutera sakfrågor, säger Sara Spjuth.

Ger samsyn

– Strategin ger förslag på hur man kan använda verktyget, men det krävs en person som är drivande, som bjuder in till workshops. Efter en två timmars workshop får man fram ett underlag till en plan. Många var från början inte så peppade på att ta fram nya planer, men det här kompletterar den befintliga avfallsplanen, säger Sara Spjuth.

Att arbetssättet också uppskattats av deltagarna visar ett av många positiva citat från utvärderingen: ”Bra sätt att samla kommunens olika funktioner och få en förståelse och samsyn kring avfallshantering.”

87 procent av de som deltog i pilotprojektet bedömde att organisationen kommer att nå förbättringar inom förebyggande tack vare verktyget. Genom att upprepa processen med något eller några års mellanrum

Nästa steg

- Utveckla verktygets användarvänlighet
- Inkludera fler fokusområden
- Kontinuerliga dialoger med kommuner
- Sprida lärdomar!

Tack

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND